

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย รวมทั้งการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 21 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 21 คน โดยใช้เวลา 5 วัน และเก็บข้อมูลได้ครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 8 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคุณภาพชีวิตการทำงานจากน้อยไปหามาก คือ ด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม มีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านประชาธิปไตยในองค์กร ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้านการบูรณาการทางสังคม หรือการทำงานร่วมกัน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานมีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีอายุ สถานภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภาระงานในหน้าที่ และภาระงานอื่น ที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยเรียงจำนวนความถี่สูงสุดและรองลงมาตามลำดับดังนี้คือ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูทุกสายชั้น พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้มากขึ้น โดยขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา และวัด ให้สวัสดิการด้านต่างๆเพิ่มขึ้น ลดภาระอื่นให้น้อยลง ให้โอกาสผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือโรงเรียนด้านวิชาการและสวัสดิการนักเรียนให้มากขึ้น ให้ครูมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน จัดระบบการเรียนการสอนให้เอื้อต่อความแตกต่างของครูและนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นด้านวิชาการ และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูให้มากขึ้น

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร อภิปรายผลดังนี้

1. ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาพบในทำนองเดียวกับงานวิจัยของ สุจินดา อ่อนแก้ว (2538) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของอาจารย์ในสภวิทยาลัยทวารวดี ที่พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของอาจารย์ในสภวิทยาลัยทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี การศึกษาของ นฤมล มีเพียร (2541) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และผลการศึกษาของ กัลยา ดิศเจริญ (2538) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานระดับกลางในอุตสาหกรรมขนาดกลางเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานระดับกลางในอุตสาหกรรมขนาดกลางโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกันเพราะพนักงานมีความรู้สึกเช่นเดียวกันว่า การมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ คือ การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน โอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตยในองค์กร ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2. การทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ คือ (1) ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีคุณภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภาระงานในหน้าที่ ภาระงานอื่นและสถานภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน และ (3) ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนเพิ่มขึ้น ทั้งด้านวิชาการและสวัสดิการ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังนี้

2.1 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานกล่าวคือข้าราชการครูที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปี รองลงมาคืออายุ 21- 30ปี และอายุ 31 - 40 ปี ทำให้เห็นว่าข้าราชการครูมีการรวมกลุ่มกันทำงานและทำกิจกรรม ภายในโรงเรียน โดยต้องมีการประสานงานกันตลอดเวลาโดยไม่คำนึงถึงอายุที่แตกต่าง

กันจากลักษณะดังกล่าว จึงทำให้อายุของข้าราชการครูที่แตกต่างกันไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม อาจจะเป็นเพราะว่าผู้มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการสอนในระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา

2.4 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ข้าราชการครูมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 11 ปี มีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม จะเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีประสบการณ์ในการสอนยาวนานมีเงินเดือนมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าจะให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าเสมอ จึงทำให้อายุของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

2.5 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครที่มีภาระงานในหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ข้าราชการครูมีภาระงานในหน้าที่ตั้งแต่ 1-10 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม ซึ่งทำให้อายุของข้าราชการครูมีความรู้สึกลดลงได้ในภาระงานในหน้าที่ที่ค่อนข้างน้อยและเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น การจัดทำแผนการสอน จัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน งานธุรการประจำชั้น จึงทำให้อายุของข้าราชการครูที่มีภาระงานในหน้าที่ที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

2.6 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่มีภาระงานอื่นที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีภาระงานอื่นมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม และอาจจะคิดว่าเป็นหน้าที่พิเศษซึ่งสังคมคาดหวังให้ครูปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น การดูแลหน่วยเลือกตั้งในระดับต่างๆ ให้เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรม จึงทำให้อายุของข้าราชการครูที่มีภาระงานอื่นที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

2.7 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานกล่าวคือ ทั้งข้าราชการประจำและลูกจ้างชั่วคราว ต่างได้รับมอบหมายงานในหน้าที่ให้ปฏิบัติงานเหมือนกันไม่มีการแบ่งระดับหรือชั้น จึงทำให้คุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.8 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานว่า ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูทุกสายชั้น ควรพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้มากขึ้นโดยขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาและวัด และควรให้สวัสดิการด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรเร่งดำเนินในเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 ควรปรับปรุงโครงสร้างเงินเดือนใหม่ให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ หรือจัดตั้งกองทุนภายในโรงเรียน

1.1.2 ควรจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา

1.1.3 ควรสร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความเที่ยงตรง โดยเน้นผลงานเป็นหลัก มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

1.1.4 ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และควรส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

1.1.5 ควรมอบหมายงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครูแต่ละคน และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานบ้าง

1.1.6 ควรมอบหมายภาระงานอื่นหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันหรือใช้ระบบอาสาสมัครเพื่อสร้างความเต็มใจในการปฏิบัติงาน

1.1.7 ควรส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้กับสังคม เพื่อเป็นการประสานความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษาอาจศึกษาประชากรที่เป็นข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด

2.2 ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษา เช่น ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ความพึงพอใจในการทำงาน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานระหว่างครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษาในพื้นที่เดียวกัน

2.4 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนวัดศรีสุคาราม สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี